

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

בס"ד • טו אלול ה'תשפ"ו פרשת כי תבוא • גיליון 1572 • נא לשמור על קדושת הגליון

כניסת השבת: ירושלים ת"א 18:32 ח"פ 18:43 ב"ש 18:47
צאת השבת: ירושלים ת"א 19:46 ח"פ 19:48 ב"ש 19:44

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

הכרת הטוב

עניין הבאת הביכורים הוא להראות שאיננו כפויי טובה, ככתוב: "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם, ואמרת אליו, הגדתי היום לד' אלקיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ד' לאבותינו לתת לנו" (דברים כו ג), כפירוש רש"י: ואמרת אליו שאינך כפוי טובה.

ומהו כפוי טובה? אדם המכחיש את הטובה שעושים עמו, מעלים עיניו ממנה וכופר בה (עי' שי למורא, שם).

על מנת להגדיל את הכרת הטוב מזכיר מביא הביכורים את חסדי השי"ת ואומר: "ארמי אובד אבי וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט ויהיה שם לגוי גדול עצום ורב וירעו אותנו המצרים ויענונו... ויוציאונו ד' ממצרים ביד חזקה ובזרוע נטויה ובמורא גדול ובאותות ובמופתים, ויביאונו אל המקום, ויתן לנו את הארץ הזאת ארץ זבת חלב ודבש" (דברים כו ה-ט). הוא מזכיר כיצד הציל אותנו השי"ת מלכך שרצה לאבד את עם ישראל ח"ו ומן המצרים ששעבדו אותנו, והביאונו לארצנו. אמירה זו צריכה להיאמר בהרמת קול ולא בלחש (רש"י שם), ואכן אנו נוהגים לומר את הכרת הטובה של מביא הביכורים כאשר אנו יושבים בליל הסדר וקוראים את ההגדה מדי שנה בשנה.

נכון לעכשיו, אשרינו מה טוב חלקו של דורנו שאנו זוכים אחרי אלפיים שנות גלות לשוב הביתה אל ארץ חיינו. רק לפני דור היינו בחושך, בשואה הנוראה שבה ניסו שונאינו לבצע את מה שזמם לבן הארמי. והנה היום אנו זוכים למדינה משלנו ולהשיב מלחמה שערה על אויבינו שעדיין קמים עלינו לכלותנו ח"ו. אמנם עדיין לא הגענו לגאולה ולישועה בשלמותה, אבל מצוה וחובה עלינו להיות מלאי הכרת הטוב ולהודות לה' יתברך שזיכנו להגיע עד הלום, ולא להיות כפויי טובה ח"ו. אל לנו להתעלם מהטובות ומהחסדים ומהנסים והנפלאות שה' יתברך עושה עמנו יום יום. וככל שנהיה מלאי הכרת הטוב, ככל שנכיר בחסדי השי"ת אתנו, שאורו הולך ומתגלה מיום ליום ומשנה לשנה דרך תקומת עם ישראל בארצו, כך יתקדש יותר ויותר שם שמים בעולם ונזכה לראות בהגשמת נביאי ישראל אשר נביאו לנו שיחדש ימינו כקדם, והאנושות כולה תכיר שה' אלקים מלך ומלכותו בכל משלה.

בברכת שנה טובה ומתוקה

דב ביגון ב"א

"זבת חלב ודבש" - כל שנה מחדש

הרב אמיר דומן

אהבה עצמית - מהי?

ד"ר מיכאל אבולעפיה

ברית העם והארץ

הרב יורם אליהו

טיפוס אל הברכה שבארץ ישראל

הרב אשר בוחבוס

חברות או חירות?

סיפור \ הרב יואב מלכא

הראשית והאחווה:

מחשבות על איתור אוניית

אלטלנה לאחר 78 שנה

הרב ליאור לביא

עבודת המידות

הרב שלמה אבינר

כי תבואו לשנה חדשה

הרב חגי לונדין

כוחו של עידוד
ומשמעותו של
סיפור משפחתי
אורית דהן

להילחם על
הזוגיות -
בנישואין
אסתר אברהמי

לתרומות למכון מאיר:
בטלפון 02-6461328
באתר meirtv.com
או סרקו את הברקוד

• אלפי שיעורים
• קירוב רחוקים
• מאות תלמידים
• ערוץ ילדים
• אולפן גיור

היו שותפים
בהוספת יהדות באהבה!

זבת חלב ודבש - כל שנה מחדש

נו, מה כבר אפשר לומר על "ארץ זבת חלב ודבש" שלא אמרו וכתבו כבר? האמת היא שלא צריך "לחדש" כלום, אפשר רק לבקש בענווה להתחדש עם המילים, לתת לקדושת המילים של התורה לנסוך בנו את מתק החיים שבהן, ולהתפלל לפקידת העיניים והלב.

כבר יהונתן בן שאול אמר לנו בנבואה שהוצרכה לדורות: **"ראו נא כי ארץ עיני כי טעמתי מעט דבש הזה"**. במצב של

חוסר קיצוני באנגריה, הבא ממאמץ גדול ומתמשך כפי שאירע ביום המלחמה הגדולה שלו בפלישתים, החיה הדבש את נפשו וזימן לו פרץ

כוחות חיים מחודש. יש בכוח המתקנות הצרופה של הדבש **"להקפיץ" בבת אחת את רמת הסוכר הזמין בדם, ולחדש כוחות בשר ונפש יגיעים.**

החלב, לעומתו, כביכול נותן תוצאה הפוכה: **"מים שאל - חלב נתנה!" - כדי ליישנו, "שהחלב מכביד את הגוף להיות נרדם"** (רש"י). חלב שמן, "אמיתי", הוא מזון, ולא "משקה", ועיכולו רק "שואב" עוד אנרגיה. בשילוב העייפות והצימאון של סיסרא הרשע, עם הלם ההפסד בקרב, נתנה לו יעל חלב טרי וחמים, תחושת "הצלח" מדומה, ואיפסה בכך את רמת האדרנלין בבת אחת. "נפילת המתח" הפיזי והנפשי הייתה עבורו נפילה סופית אל תרדמת המוות המגיעה לו.

נס כפול היה לתנ"ך, שספר שופטים קדם לספר שמואל. רק לדמיון מה היה קורה אילו יעל הייתה נותנת **דבש** לסיסרא, ואילו יונתן היה מוצא רק **חלב**... מפחיד! 😊

אך ברצינות - לשניהם, לדבש ולחלב, יש גם צד הפוך: **"דבש מציאת? אכול דבש, פן תשבענו ונקאנו"** - הדבש מיועד לצריכה מוגבלת בלבד. והחלב משרה רוגע ושובע, וריכויו הוא סימן ברכה ושפע, שגשוג וצמיחה: **"חכלילי עינים מין ולבן שנים מחלב"**.

ואם נשים לב, ניזכר שיש לשניהם צד "אפל" משותף ומסוכן - שניהם מכילים מרכיבים אלרגניים, שעלולים להיות מסוכנים מאוד לאוכלוסיות מסוימות - עד כדי סכנת חיים!

ואם נסכם את הדברים נמצא שדבש וחלב הם שני דברים טובים ומצוינים -

אם רק מכירים את דרך השימוש הנכון בהם, את "גבולות הגזרה" של כל אחד מהם, ונשמרים היטב מה"עוקץ" הגלווה אל הדבש, ומהרגישות החבויה ב"לבן התמים והנחמד למראה" הזה.

אבל השאלה היא כמובן - במה "אשמה" ה"ארץ", ארץ ישראל, שזכתה בתואר הכבוד "זבת חלב ודבש", שחזר ושוזר את התורה מבראשית ועד סוף דברים? וכי אין עוד דברים נחמדים ויקרים בארץ? הרי היא "ארץ חיטה ושעורה" וכו', "ארץ אשר אבניה ברזל", "ארץ הרים וגבעות", "ארץ נחלי מים", ואפילו "ארץ אשר עיני ה' אלוך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה". למה מכולם בחר "המלך הקדוש", "מלך על כל הארץ", לייחד שמה של ארצו האהובה דווקא בכינוי: "זבת חלב ודבש"? שני מאכלים שאינם הכרחיים כלל, "פינוקים" שצריכתם מוגבלת, ודורשים זהירות ותשומת לב?

אולי הפיתרון נעוץ במילה הכאילו שולית: **"זבת"**. נודה שבעינינו, במבט ראשון ואפילו שלישי, היא מילה מיותרת וטפלה לעיקר: חלב! דבש! פשוט! מה זה משנה אם היא זבה, נוטפת, נותנת, מאפשרת, בוראת או יולדת? העיקר שהיא מלאה חלב ודבש! וכי אי אפשר היה לקרוא לה פשוט: "ארץ החלב והדבש", כמו כל הדוגמאות שהבאנו לעיל?

לא ולא! ארץ ישראל אינה כמו "ארץ הפסטה והפיצה" חלילה, או "ארץ הצ'יפס וההמבורגר", חס ושלום! כי "זבת" זה קריטי, זה לא שהיא סתם "נוטפת" מרוב כמות. "זבת" פירושו "עושה", מייצרת, "דהיא עבדא" (אונקלוס). **החדוש האלוקי הוא שארץ ישראל היא ארץ פועלת!**

הארץ אינה רק "משוכחת בתוצרים מגניבים", או "מצטיינת" בשפע כזה או אחר. זוהי ארץ ששכחה הגדול ביותר הוא **שהיא מייצרת תהליכים**. היא קטליזטור אלוקי ענק, "זרז" היסטורי, רוחני, מדעי, וקדושי. היא מניעה אוכלוסיות, תנועות, תרבויות, פועלת ו"לשה" את המציאות בתוכה ומסביבה, ולא מאפשרת לשום דבר סתם "לזרום", ובוודאי שלא "להירדם" ולהתייבש - אבל בתנאי אחד! שהיא ארץ ישראל. כי אם לא כן - "ושממו עליה אויביכם".

כאשר היא ארצנו - היא מוציאה מאתנו כוחות "חלביים" ו"דבשיים" - מדויקים ומכוונים מטרה, ואפילו הופכים ומנוגדים, ואפילו רגישים, טעונים ו"נפציים" - שרק אותנו הם מחדשים שוב ושוב "להיות לו לעם סגולה... עליון על כל הגוים... ולהיות עם קדוש לה' אלוךך כאשר דיבר."

צה"ל מן התורה מנין

ענייני צה"ל, צבא ומלחמה בפרשת השבוע ובמועדים ובכללם ד"ת ויסודות מהג"ר סרן שלמה אבינר שליט"א, הג"ר ר' צבי קוסטינר שליט"א, והג"ר דוד גיאמי שליט"א.

בתוספת קונטרס הסיפור של מלחמת התקומה דרך השו"תים בהלכה ששמעתי מהרב סא"ל אודי שוורץ שליט"א, רע"ן הלכה ברבנות הצבאית.

מאת הרב מרדכי ציון

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה ב"דני 990" רח" אבן ישראל 3 ירושלים

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת
הרב בניה יחיאל אשחר ז"ל
נתבקש לשיבה של מעלה
בח"י באלול תשע"ה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת
ר' זאב הזה ז"ל
נלב"ע ט"ז באלול תשפ"ג
תנצב"ה

ד"ר מיכאל אבולעפיה

ועל הכלל להיות גדולה יותר.
ואותה האהבה בעצמה, יכולה להיות גם כן קדושה ואידיאלית לעומת אותה אהבה נמוכה, זו אהבה אידיאלית וגבוהה, בקשר של פנים אל פנים, **כל מה שהאדם מזכך את עצמו, מרום את דעתו ושכלו, מכונן את תכונותיו ומעשיו לצד היותר נעלה וישר. כשהאדם מזכך את עצמו, והצד הטוב שבו הולך וכושב לו את מהותו, נעשה מבטו על המציאות כולה הולך ומאיר, הולך ומשמש, וההווה מוצאת חן בעיניו, מתוך שהוא מסתכל בה מנקודת העצמית**. באהבה זו הוא מסתכל מצד החכמה שבו, מתוך הראיה פנימית שלו. **ובאמת ההווה היא טובה מאד, כשהאדם המסתכל בה, פועל בקרבה וחי עמה, הוא, האדם הזה, הוא טוב**. כאן טמון השינוי, בזה שהוא לוקח על עצמו להתקדם אזי כל מבטו על עומק המציאות מטיב כי הוא מבט חיובי פנימי על הכל. אותו אדם מבין שהטוב הוא האמת ונדרש ממנו רק להעמיק את המבט פנימה. **וטובו של האדם בידו הוא כולו**, יש לו בחירה בטוב הזה, כי הכל בידי שמים חוץ מראיית השמים, הוא בוחר לראות את הממד השמימי בתוך הממד הארצי...

אהבה עצמית - מהי?

לא פעם שומעים את המשפט: תאהב את עצמך. האם זה חיובי או שלילי? הראי"ה קוק זצ"ל מאיר לנו כדרכו. (מתוך שמונה קבצים א, קטו)
אהבת האדם את עצמו יכולה להישאר רק על המדרגה התחתונה שלה, אם היא לא תתפתח אל מה שהוא מעולה יותר, ותישאר רק בדרגתה **שתהיה טבעית ונמוכה**, במצב של זרימה, בטבעיות, בקשר של גב אל גב ללא בחירה, ולא פנים אל פנים. **ומתוך קטנותה עלולה היא להתקלקל, ולצאת חוץ לשורה, להיות ליסוד למעשים רעים ותכונות רעות**, כשיאמר האדם הרי אני מופלא כל כך, די לי בזה, למה עלי להתקדם? זהו, אגב, כישלון חינוכי שבמקום לשבח את את הילדים מצד הפוטנציאל שלהם, כמו "אתה יכול, יש בכך חכמה" "יש בכך יופי" "יש בכך כוחות", נוקטים בתארים, "איזה חכם אתה" או "איזה גיבור אתה" וזכה גורמים לילד לפחד או לאכזב או להישאר תמיד בינוני ומטוה. **וכפי מדתו הכישרונית של האדם, כן יכול הוא בהשחתתו להיות מסבב השחתה אל הכלל**, בדומה לכך שכלל שאדם גדול יותר כך יצרו גדול הימנו וכך עלולה השפעתו המזיקה על החברה

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

הארץ הזאת". וכמובן, שחלק זה של כדור הארץ צריך להיות מתאים לערך העם הזה. וידועים דברי הזוהר על הפסוק, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", "ודאי בארץ הם גוי אחד, עמה אקרון אחד ולא אינון בלחודיהו (איתה) הם קרואים אחד ולא הם בלעדיה". יש מקום מרכזי, אשר בחר ה' לשכן שמו שם, שהוא מקום הבריות של כלל-ישראל. "חיי נשמות אור ארצך", כלשון ריה"ל. **העם הזה והארץ הזאת שייכים ל'ואתם הדברים בה' אלוהיכם, חיים כולכם היום'.** כך הוא טבע הארץ הזאת, ההרים והבקעות האלה, והאוויר הזה - שענינם גילוי קדושה אלוהית. **העם הזה והארץ הזו קשורים ומחוברים למען גילוי קידוש השם בעם ובארץ** והשיא מופיע במכון שלנו, "מכון לשבטך פעלת ה', מקדש ה' כוננו ידך".

עבודת ה' בשמחה

מוסיף רבנו: בסוף פרשתנו נמצא מקור לדין של עבודת ה' בשמחה בפסוק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה ובטוב לבב". מתוך הסיבוכים הנוראים (של הקללות) מתגלית הפנינה העילאית הזאת. **שיא העבודה הוא מתוך אהבה ודבקות, שייכות, הרמוניה ושמחה.** זהו המצב האידיאלי: "אין שכינה שורה... אלא מתוך שמחה של מצוה". **עבודת ה' בשמחה היא מצב פסיכולוגי עליון,** בו "כל עצמותי תאמרנה". בשיחה לפרורים הוסיף הרב: **עבודת ה' השלמה היא בשמחה כפי שמבואר בכוזרי (ב, נ).** שמחה כוללת שמחת הנפש ושמחת הגוף. הצד הרוחני הוא העיקרי... שמחה אינה פראות אלא גילוי של אהבה גדולה בתוך הנפש. **'עבדו את ה' בשמחה' היא המדרגה היותר גדולה של קידוש השם** (שיחת רבנו, פורים תשל"ו).

הרב אשר בוחבוט
ר"מ במכון מאיר

ומקבלים את מלכותו והולכים בדרכיו; ומתוך ההתעוררות מלמטה באה התשובה מלמעלה - "וה' האמריך". **בטיפוס אל הברכה שבארץ ישראל** "וַתִּתֵּן ה' לְרֹאשׁוֹ וְלֹא לְזִנְבּוֹ, וְהִיָּיתָ רֶק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה" (דברים כח, יג). הניגוד הקשה שבברכות מול הקללות. בברכה נאמר: "ונתן ה' אלוהיך עליון על כל גויי הארץ", ואילו בקללה מתהפכת התנועה: "הגר אשר בקרבך יעלה עליך מעלה מעלה, ואתה תרד מטה מטה" (דברים כח, מג). זהו חוק רוחני בביאת הארץ: כאשר ישראל מעלים את חיי הארץ אל מקורם הקדוש, הם עצמם מתעלים בכל האופנים בכלכלה בחינוך בבניית בתים ובביטחון; וכאשר הם מנתקים את הארץ מן הברית האלוהית, חס ושלום הכיוון מתהפך. האלשיך הקדוש³ מבאר שהעלייה הישראלית בנויה בשלוש קומות: "עם סגולה", "ממלכת כהנים" ו"גוי קדוש". **הסגולה** היא עצם הקשר המיוחד שבין ישראל לקב"ה "שלא יהיה לכם שעבוד מלכיות, כי כאשר סגולת המלך ערוכה בכל ושמורה בל תגע בה יד". **ממלכת כהנים** היא הופעת המשך המאמר בעמוד 4

מופיע, לב האומות", הגוי הגדול אשר גדלותו היא "ואתם הדברים בה' אלוהיכם בתור יחידים ובתור ציבור. יש צדיקים גם באומות העולם, חסידי אומות העולם, אבל זה יחידים, כאן (בעם ישראל) **מדובר על גוי גדול**, ציבור כללי של "דברים בה'". ציבור גדול של "קדושים בכל יום יהללך סלה", פה בארץ, בתור עם וחברה. כך סדר הבריאה: מאדם הראשון התפצלה האנושיות לגוונים ולתרבויות שונות. יש רצון אלוהי להתגלות ממרומי מרומים בתחתיות ארץ. בקידוש ה' על-ידי המלאכים, אין חידוש גדול. **החידוש הגדול, קידוש ה' הגדול, הוא קידוש ה' בארץ.** קידוש ה' חייב להופיע דרך האדם הנברא בצלם אלוהים. רבנו-של-עולם חיכה עד שהעולם יגיע למצב של בגרות ואז אומר לאברהם, "לך-לך. אל הארץ אשר אראך, ואעשך לגוי גדול". נוצרה הנשמה הענקית הזאת, ומאז, גילוי שם ה' עבר מיחידים לציבור, העולם התבגר ושם ה' יכול לחול גם על ציבור. **כי שיא האדם הוא הציבוריות,** האדם המדבר, החברתי. "נעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה' "(רמב"ם), והעולם והאדם הגיעו לשלב של גילוי קידוש השם על-ידי גוי קדוש ועם סגולה, **עם שהוא מרכזי באנושיות כולה.** מכאן מלמד אותנו הרב את הקשר שלנו לארץ: כל עם תופס מקום על פני כדור הארץ, ממילא מובן שגם לעם הזה יש חלק, לחלק אנושות מיוחד זה יש ארץ מיוחדת. התורה לא ניתנה למלאכי השרת, אלא "לגוי גדול" **שהוא עליון על כל העמים** ויחד עם זה יש לו גם שייכות לכל העמים. לכן מוכרח הדבר והוא טבעי שיחד עם ההבטחה "ואעשך לגוי גדול" בא הצייון "לך-לך. אל הארץ". ואחר כך ההבטחה "לזרעך אתן את

התורה הגואלת

שיחות

הרב צבי יהודה

לפרשת כי-תבוא

ברית העם והארץ

האור החיים על הפסוק "והיה כי תבוא אל הארץ" אומר: "אמר והיה לשון שמחה, להעיר שאין לשמוח אלא בשיבת הארץ על דרך אומרו 'אז ימלא שחוק פיננו'..." אומר הרב צבי-יהודה: "והיה כי-תבוא". לאן באים? כמובן לכאן. "כי תבוא אל הארץ". ה"אור החיים" הקדוש מעיר כאן ש"והיה הוא לשון שמחה". ואפשר להבין, אומר רבנו, ששיא השמחה הוא "כי-תבוא אל הארץ". זוהי המהפכה הגדולה, גילוי ציפיית העתיד של כללות כל הדורות (והוא מזכיר את דברי האור החיים שהבאנו).

מוסיף הרב: לגבי "כי תבוא אל הארץ", יש לראות את הדברים בשלמותם ולזכור איך ומתוך מה אנו באים אל הארץ: אנו באים ממצרים שבה נאמר "והבאתי אתכם אל הארץ". אנו הולכים ממצרים לירושלים דרך המדבר עם כל סיבוכיו, המגמה והתכלית היא להגיע לכאן בתור עם, בתור כלל-ישראל, המטרה היא קיום ההבטחה האלוהית שניתנה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים: **"לזרעך נתתי את הארץ הזאת"**. "כי את כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה ולזרעך עד עולם". לזרעך, בתור קיום ההבטחה האלוהית של **ואעשך לגוי גדול**. צריך להופיע הגוי הענק הזה שמקורו באברהם אבינו, "האדם הגדול בענקים". אם אין תופסים את ענקיותו, זה זיוף פני ההיסטוריה. מיסוד אברהם אבינו,

טיפוס אל הברכה שבארץ ישראל

פרשת כי תבוא בנויה כולה על ציר של העלאת המציאות מלמטה למעלה. ראשיתה של התנועה היא מלמטה, מן האדמה. יהודי נכנס לארץ, יורד לשדה ורואה תאנה או רימון שביכרו, שגדלו ראשונה על העץ. הוא מסמנם בקשירת 'אמי', וכשהפרי מגיע לבישולו מעלה אותו לירושלים, אל "המקום אשר יבחר ה'". מצוות הביכורים איננה רק נתינה מן היבול; היא העלאת החומר אל הקודש. הפרי הראשון שצמח בעפרה הקדוש של הארץ מתרומם אל מקורו בתנועה למקדש, שצמיחת הפרות בארץ ישראל זה 'גאולה'. שכאשר עם ישראל עוזב את ארצו נאמר **"וַיִּהְיֶה שְׁמִי אֲנִי אֶת-הָאָרֶץ וְשָׁמָּה עָלְיָהּ אֲבִיכֶם הַיְּשָׁבִים בָּהּ"**¹ שארץ ישראל נמנעת מלהוציא פרות, והקשר בין סגולת עם ישראל לארצו מתגלה כשארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה.²

עובד האדמה בארץ ישראל נעשה מבשר הגאולה. ומכאן מקרא הביכורים המספר את כל שרשרת הגאולה הנעה כולה מן התחתית אל הפסגה. הוא מתחיל "מארמי אובד אבי", ממשיך בירידה

מעל פניו בחיפזון ובלא שהות, כפרעה המצרי עד שלא הספיק בצקי להחמיץ. הכיצד?

מנהג היה בקבוצתנו שידידי נפש כמותנו היו מהלכים יד ביד, ועתים אף יד איש על כתף רעהו, וכל זאת בתום לב. והנה, חרה הדבר היטב למנהלת בית הספר, ובשעת מעשה קראה אותי אליה והטיחה בי: "השתגעתי? מה זה פה, סדום?!" התנהגותכם מעוררת חשד, תפסיקו עם זה מיד!" כבשתי צחוקי בעמל רב, ויצאתי לחפש את עומר כדי לספר לו את שאירע. מצאתיו עטור מניין מנסיכי חברת בני הנעורים, התולים עיניהם בו ומצפים למוצא פיו. קראתיו באצבעי המורה ובהעוויית פנים של דחיפות. הוא קם מתוכם, נורה לעברי קפץ ושאל מה העניין. סיפרתי לו בצחוק רם את כל אותו המעשה.

להפתעתי, שתק עומר. פניו אבלו והחורירו כ"סיד ההיכל", וכמי שמתו מוטל לפניו. נרעש ומפוחד גזר עליי נחרצות והשביעני בכל מיני שבועות שאל לנו להיפגש ולהתראות עוד. "ברוך שפטרני מאונסו של זה". מאותו יום ועד שירותנו הצבאי באותה יחידה, היינו כזרים זה לזה. הו, חירות!

חלפו שנים. חזרתי בתשובה, והנה טלפון מעומר. הוא מתחתן, ומבקש בכל לשון של בקשה שאהיה עד בחתונתו. תחת חופת כלולותיו, רגע לפני שקידש לו לאישה את בחירת ליבו והוא בן ארבעים, פנה לרב המקדש ואמר: "אתה יודע, כבוד הרב? כשהיינו נערים, אני הייתי הרבי שלו. אבל היום - הוא הרבי שלי". דמעות עמדו בעיניי. נפלאות דרכי השם.

ymalka02@gmail.com

שמעתי משתוממים מפעם לפעם, שעה שהיינו מהלכים יחדיו בחוצות הקיבוץ. הו! כמה נעמו הדברים לאוזניי, כמים צוננים על נפש עייפה. אך תלות קשה התפתחה בי כלפיו, ממש כעבד נרצע בחיק אדוניו, שאינו חפץ לצאת בשביעית לחופשי. כצל הלכתי לציידו. "אכלתי מצידו" נתחם שמנים של טובות הנאה חברתיות, אך על משכבי בלילות חשתי כי חירותי אובדת. כך למשל, כשצפינו יחדיו בהצגות שהועלו מעל בימת אולם התרבות של קיבוצנו, היה חוטף מידי את משקפת התיאטרון הכסופה - מתנת קרובי משפחתי מצרפת, שאיוו להעניקה דווקא לי כי הזכרתי להם את מייק ברנט, אליל הזמר הצרפתי, בשפעת שער החצוי באמצעו כשני גורי ים סוף. וכשהעזתי להביע את מורת רוחי בקול ענות חלושה, היה עומר מגחך ומבטלני כאבק תחת כפות רגליו. קיבלתי דיני, מדמם ודומם. ובילולי יום ג' הקיציים, מסורת יפה מן היפה הייתה בקבוצתנו: משפחות-משפחות היו גודשות את המדשאה התלולה למרגלות מסך הסרטים, יושבים כולם על מצעי שמיות, אוכלים באווירת פיקניק את ארוחת הערב תחת כיפת השמים ותולים עיניהם בתמונות המרצדות על המסך. מנהגה של אמי היה לציידנו בכריכים עמוסי רצועות בשר עוף, מלפפון ירוק קלוף וביצה קשה. תיכף שעלה ריח הבשר באפו של עומר, היה חוטף את הכריך מידי בחסות החשיכה, נוגס בו ברעבתנות ולא מותיר לי ממנו אלא כ"זרת". "צר היה כל כך, הייתי אז מוכרח..." לשבור עולו של אליל זה ולהיחפש, אף במחיר אובדן זכויותי היתרות ושיבה לאלמוניות המשמיה. כי טובים לי מדבריות החירות מארמונותיו של עומר. אך מאין יבוא עוזרי?

יום אחד, בדרך פלאית קרה הדבר ועומר שלחני

כשמלאו לי חמש-עשרה שנה, פלא אירע לי. עומר מבקש את קרבותי. לא יאומן. דומה הדבר כאילו יקיש איש רם המעלה על דלתו של אדם רש ונקלה, יחזר אחריו ויבקש קרבתו. הן נער פשוט אנוכי, ונחבא אל הכלים בדרך כלל. כישרונותי אצורים בקרבי כשמן האצור בגופו של זית, וצריך לכובדן של קורות בית הבד כדי לפדותו משם. לידתי קשה, וקללת "בעצב תלדי..." רובצת עלי כעננה. אין לי דורש ומבקש על פי רוב, זולת קומץ מחברותיה של אמי שתחיה, המפטריות מדי ראותן אותי: "בלי עין הרע. ילד יפה, בלי עין הרע!", ונרגשות עד דמעה מביכוריה של שירת הטבע הבוסרית שלי, שאמי ממציאה להן מאחורי גבי בגנבת דעת. עומר, לעומתי, הוא כליל הכישרונות. נערץ על הכל, עד שאף יריביו הגלויים והסמויים מדקדקים בהליכות כבודו גם שעה ש"נאכל חצי בשרם" מקנאתם היוקדת; אך אין לאל ידם להחריד כמלא הגנימה את כיסאו, עליו תיכון מלכותו מאוד. אתלט, כדורסלן וכדורגלן מצטיין, חריף שכל וחביבן... כישרונותיו "זבים מאליהם" בלא עמל וטורח, "טרם תבוא אליהן המיילדת וילדו".

והנה, "כוכב שבת" זה - דווקא אותי הוא מבקש להכניס למסלול היקפו. "מה מצאת בך, עומר?" שאלתי בתמיהה גלויה. "בך אפשר לבטוח, יואב, ענה, אני אוהב את תמימותך, היא מרגיעה אותי. וחוצץ מזה, כדאי לך להיות במחיצתי - אין דלת שלא תיפתח לפניך". ומאז, כמעט ולא זזה ידי מידו. כספר תורה הקשור בזרועו של מלך, הייתי כרוך אחריו: הוא יוצא ואני אחריו, נכנס ואני אחריו. באותם ימים התקיים בי המאמר: "השתחויה למלך - וישתחוו לך". "היי! תראו, יואב הולך עם עומר, לא להאמין!"

בישראל עם ה' כנאמר - "אָז כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' יִקְרָא עֲלֵיהֶם וַיָּרֶא מִמֶּנָּה".¹ גם בדורנו, כשעם ישראל שב לארצו, תפקידנו להעלות את כל מערכות החיים - את החקלאות והכלכלה, את הצבא והמדינה, את המשפט ומערכות החינוך - אל מקור הקדושה כתנועת הביכורים. העליונות הישראלית באה, כדי להגביה את העולם כולו. **לצימאון לאותה תנועה** כנאמר בישעיהו **"וְהָלַכְוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכֵן נִשְׁעַלָּה אֵל־הַר־הַ' אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וַיִּרְגְּזוּ מִדְּרָכָיו וַיִּנְלָכֶה בְּאֶרְצָהּ"**.⁸

לכל השיעורים והמאמרים אפשר להיכנס לאתר asherbuchbut.co.il

בישראל. נקודה זו היא מאורו של משיח, והיא נשמרת בטהרתה ש'רוח אלקים מרחפת על פני המים' - זה רוחו של משיח;⁵ **גם כאשר בחיים החיצוניים מופיעים ליקויים, הראשית תמיד נשארת.** כשם שישראל נקראים ראשית באנושות, כך ארץ ישראל היא ארץ הראשית בכדור הארץ; והביאה אליה בפרשת 'כי תבוא' מעוררת את הכוחות הפנימיים ומוציאה אותם מן הכוח אל הפועל, כפרות הביכורים העולים מהאדמה עד המקדש והמזבח, כתנועתנו בארצנו עד ביאת משיח צדקנו.

ואז מגיעה ההבטחה: "ולתתך עליון על כל הגוים אשר עשה, לתהילה ולשם ולתפארת, ולהיותך עם קדוש". בעל "שפתי כהן"⁶ מבאר: שיכירו כולם ששם יהודי הוא שמו של הקדוש ברוך הוא, ונותן לכך רמז כשתכניס הי"ד של יהודי בתוך הדלת נעשה הוי"ה, שהייד היא הראשית הקטנה שבאותיות - כישראל המעט מכל הגוים - תחבר אותה לד' - לארבע רוחות העולם - נוצר משם 'יהוד' אותיות 'הויה' בסדר ההפוך. כשישראל מעלים את הארץ לשמיים כל עמי הארץ רואים

המשך המאמר מעמוד 3 של הרב בוחבוט < הקשר הזה ככוח מנהיג ומאיר, הכהן מתרומם מפני שהוא משרת את ה', לא מפני שהוא נוטל גדולה לעצמו. הקומה השלישית היא **גוי קדוש**, עם המעלה גם את חיי החומר, החברה והמדינה אל הקדושה. זוכה "ולתתך עליון" בתפקיד של שליחות אל האנושות..

בהקשר זה מתברר גם ההבדל בין מבטו של בלעם למבטו של משה רבנו. בלעם, הצופה בישראל מבחוץ, אומר: **"הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב"** (במדבר כג, ט). בקריאה חיצונית עלול ה"לבדד" להישמע כהסתגרות, יהירות ואף התנשאות גזענית כביכול. אולם משה מגלה את תוכנו הפנימי: **"ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר"** (דברים לב, ב). ישראל אינם מתבדלים כדי לדחות את העולם, אלא מתייחדים בנאמנותם לייחוד ה', ומתוך קדושה זו מאירים לכל העולם. ההבדלה אינה תכלית, אלא יצירת כלי מזוקק לברכה להשפעה אוניברסלית... הגרי"מ חרל"פ⁴ מחבר את נושאי הפרשה שהביכורים מגלים את "נקודת הראשית" הגנוזה

1. ויקרא פרק כו פסוק לב (פרשת בחקת)
2. רש"י מסכת סנהדרין דף צח עמוד א
3. אלשיך על דברים פרק כו פסוק יט (פרשת כי תבוא)
4. מי מרום (יב) שיחות על התורה דברים / פרשת כי תבוא / מאמר מט אורו של משיח - בחינת ראשית
5. ילקוט שמעוני תורה פרשת בראשית רמז ד
6. שפתי כהן דברים פרשת כי תבוא כו, יט
7. דברים פרק כח פסוק י (פרשת כי תבוא)
8. ישעיהו פרק כ פסוק ג

הראשית והאחרונה:

מחשבות על איתור אוניית אלטלנה לאחר 78 שנה

"ראשית פרי האדמה" (דברים כו, ז). הבאת הביכורים מבטאת את הפעולה המוסרית האולטימטיבית שמבטאת את ההכרה במקור השפע. הבאת השארית מבטאת תחושת בעלות ואדנות.

הבאת הביכורים אל הכהן היא בראש ובראשונה פעולה של תיקון האחוה. הכהן הוא מי שאין לו נחלה משלו. כל קיומו מגיע ממה שאחיו, בני עמו נותנים לו. וכך הסביר זאת הרב אשכנזי (מניטו): "הכהן, ככהן, הוא הישות של הביכורים. הוא זה שדואג לאחיו. ולכן, לפני שמישהו אחר מעיד בהתנהגותו על הזהות הזאת, הקדוש-ברוך-הוא הוא רק אלוהי הכהן. רק לאחר קיום מצוות הביכורים הוא נעשה גם אלוהי של מי שהביא את הביכורים" (דברי מניטו, מתוך מאמרו של הרב חיים רוטנברג 'הביכורים, ארץ ישראל ותיקון חטאו של קין').

דברי הרב אשכנזי מוסבים על לשון הפסוק: "ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ונאמר אליו הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו" (דברים כו, ג). בתחילה אומר מביא הביכורים לכהן שה' הוא אלוהיך - עדיין לא הא-לוהים שלי. רק לאחר הבאת הראשית לפני הכול למי שזקוק לך, הופך האלוהים להיות גם שלי. ההכרה בראשית מביאה ממילא להכרה באח. כי "הלא אב אחד לקלנו הלא אל אחד בראנו" (מלאכי ב, ז).

ה'אלטלנה' שנמשתה השבוע מים-תת-המודע הקולקטיבי שלנו, כמו באה להציף שוב, בימים של בחירות, מה עולה בגורלו של מי שנהג כאח לעומת מי שנהג כאח. מי שהציף את יסוד האחוה לעומת מי שהטביע אותה במצולות הים. היפוך ההשגחה ההיסטורי שהעניק את הובלת המדינה למחנה ששימר את יסוד האחוה, איננו מקרי. כי הראשית והאחוה הם היסודות המעמידים אותנו כאן, בארץ הזאת.

התורה מלמדת על חובת הזהירות בעת היציאה למלחמה: "כי תצא מלחמה על איבך ונשמרת מפל דבר רע" (דברים כג, ז).

רבי נתן למד (כתובות מו, א) מהפסוק הזה את החובה המוסרית של שמירת הלשון (וכך דרש: דבר רע - דיבור רע), שנראית לכאורה לא קשורה לסיטואציה הצבאית דווקא. אלא שהרמב"ן הסביר את הקשר לדרשה באופן עמוק ופשוט: "והוסיפו בו לשון הרע - כדי שלא ירבו ביניהם מחלוקת, ויכו ביניהם מכה רבה, יותר מן האויבים".

דברי הרמב"ן הללו קרמו עור וגידים לנגד עיניי ממש, כאשר הרגשתי בשירות המילואים איך מתיחות שחוויתי כלפי חייל אח, מכרסמת בלכידות החברתית שלנו כצוות לוחם, ועלולה בסופו של דבר להכשיל את המטרה שלשמה התגייסנו - מלחמה באויב. כשאמרתי בשבת את הרעיון הזה בפני החברים, אמר לי אחד הקצינים שבדיק לאחרונה הסביר למישהו שלדעתו, הלכידות בצוות חשובה אפילו יותר מהמקצועיות שלו. ואם עליו לבחור בין מקצועיות ללכידות - הוא היה בוחר באופן חד משמעי בלכידות.

ממעמקים

כאשר אוניית ה'אלטלנה' אותרה השבוע במצולות הים, לאחר 78 שנים, הרגשתי שהאירוע הזה נושא משמעות סמלית. הוא כמו מהווה סמל להעלאת הפרשייה האפלה הזאת, מתת המודע הקולקטיבי, שוב, אל המודעות הציבורית.

מעניין שהמאמר המפורסם של הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, (עליו כתבנו כאן לפני מספר שבועות), שנכתב לאחר הפרשייה הזאת, נקרא 'ממעמקים'. שם שמקבל השבוע, 78 שנים לאחר מכן, פרשנות חדשה - כאשר האלטלנה עולה ממעמקים ומציבה שוב כמו ראי את מה שהיה, את מי שביקשו להדחיק ואף להפוך לסיפור הרואי, כביכול של דיכוי מרד. לעומת זאת, הרב צבי יהודה זצ"ל במאמרו, ומפקד האצ"ל, מנחם בגין ז"ל לפניו, עמדו כחומה בצורה נגד מלחמת האחים שעלולה היתה להתלקח בעוד האויב מבחוץ עודנו משחר לפתחנו ורק מחכה להתפרקות שתבוא מבפנים ותכריע אותנו. וכך כתב ד"ר דניאל גורדיס בספרו "מנחם בגין, המאבק על נשמתה של ישראל" בסיום הפרק: "מלחמת אחים כשהאויב בשער" (מופיע ברשת באתר המרכז האקדמי שלם):

"בספרו המרתק על המהפכה באמריקה ציין ג'וזף אליס שאצל תנועות לאומיות אחרות - במהפכות שאירעו בצרפת, ברוסיה, ובסין, וגם בתנועות לאומיות רבות אחרות שתבעו עצמאות מדינית באפריקה, באסיה ובאמריקה הלטינית - התחסלה שכבת המנהיגות של המהפכה המוצלחת במאבקים עקובים מדם, שלא פעם הידרדרו לכדי השמדת עם. לעומת זה, באמריקה היה העימות עם דור המהפכה עתיר רגשות, אבל נטול שפיכות דמים. את העובדה שישאל נהגה לפי הדגם של ארצות הברית ולא של צרפת, ראוי לזקוף בעיקר לזכותו של בגין. לימים כתב בגין, 'אחרי מותי אני מקווה שאזכר מעל לכול כמי שמנע מלחמת אחים'. אשר לבן-גוריון, הוא הודה רק ב-1965, לאחר חקירה שנעשתה מטעם הממשלה על פרשת אלטלנה, 'אולי טעיתי'."

הראשית והשארית

פרשיית 'כי תבוא' שמופיעה בה מצוות הבאת הביכורים, מהדהדת לנו את אחד מסיפורי בראשית הידועים מכל - סיפור קין והבל. המדרש מסביר שמשמעות הפסוק "ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה" (בראשית ד, ג), פירושו שקין הביא מן השארית, העודף, מה שנותר לו, רק לאחר שלקח את מה שהיה נחוץ לו.

לעומת זאת, הבל עשה בדיוק את הפעולה ההפוכה: "והקל הביא גם הוא מנחות צאנו וימחלנו וישע ה' אל הקל ואל מנחתו" (שם, ד). הבל הביא מן הראשית. בדיוק מה שהתורה דורשת מאיתנו במצוות הביכורים

50
מחצית מאה
מכון אורה

כי כת עז לך
יש לך כנפי רוח
כנפי נשרים אבירים

חיי קין

מתחילות
ביום אלו
30.8

באגרת אדלר / לירות / צבא?
מכון אורה
תוכנית בוגרות תשפ"ז
צבי אצמק צאן וחיוכו אבית אדלר!

ימי ראשון	הרב רביד ניסים כנפי רוח	19:30- 20:30
תוכן עשיר ומגוון	סדרות מתחלפות הרב שלמה דרייפוס הרב תומר בנימין הרב ערן ישועה הרב אריה מרדור ועוד..	20:30- 21:30
יחס אישי		

30 ש"ח לערב | 50% הנחה לבוגרות המכון

כנפי נשרים 3 קומה 3
דברי איתנו, איילת: 050-7362745
מאמנות אורח באגרה ואמנות

להצטרפות
לקבוצת
העדכונים >>

להילחם על הזוגיות - בנישואין א'

הם הגיעו אלי, אחרי תקופה ארוכה של מריבות קשות. כשנכנסו, הם נראו שקטים ומנומסים. חלפה בי מחשבה שעם הזוג הזה, יהיה קל לעבוד ולהגיע איתם למצב אופטימלי.

כבר בתחילת הפגישה היא אמרה: "אני מרגישה שניסיתי הכל. שנים שאני נלחמת על הזוגיות שלנו. הגעתי למסקנה שכל מה שאעשה, רק יגביר את המריבות. התייאשתי..." "ובכל זאת הגעת", אמרתי. "הגעתי, רק כי הוא ביקש והתחנן להזדמנות אחרונה. אני לא אדם רע, אז הסכמתי."

הוא מיד הגיב:

"ונראה לך שאני לא נלחם על הזוגיות? רק לך איכפת? אני מותש מכל המאבקים האלה. אולי הגיע הזמן להבין שזה לא עובד. גם אני מיואש כבר..."

הקשבתי להם. הם אכן נלחמים, אבל לא על הקשר הזוגי. הם נלחמים זב". יש להם כוונות טובות, אבל במלחמות - האהבה מסתתרת. היא נלחמה, כדי שאולי סוף סוף יבין, עד כמה נפגעה ממנו ועד כמה היא מרגישה בדידות. כהוכחה לדבריה, היא הזכירה לו אירועים שקרו ומשפטים שנאמרו לפני חודשים ואפילו שנים. "אני יודעת שמרגיז אותך שאני מזכירה דברים מהעבר. אני רק רוצה להוכיח לך, עד כמה הכאב עמוק וכנראה שבאמת אין סיכוי."

"את נשמעת ממש מסכנה ממני ואת בכלל לא

רואה, עד כמה אני מסכן ממך. גם אני נפגע ממך, למרות כל המאמצים שאני עושה כדי לרצות אותך. את מתקפה אותי על דברים קטנים שלא שמת לב ואת לא מעריכה אותי, על כל האחריות שלי והטיפול בילדים, כשאת יוצאת לחברות שלך...באמת אין סיכוי איתך. ואני לא התחננתי שתבואי בשבילי. אני לא רוצה להתגרש, רק כי אנחנו לא יודעים להתנהג כמו שצריך. לכן חשוב לי לנסות..."

כל אחד מהם רצה שיכירו ויעריכו ויספקו את צורכיהם האישיים. אלא שהרצון הזה, הפך במשך השנים לדרישה:

"אתה חייב להבין ש..."

את אף פעם לא מבינה ש..."

"אם רק היית מקשיב לי..."

"אם רק היית רואה את ההשקעה שלי ומעריכה..."

וכך הם נעשו יריבים ואויבים במקום אוהבים. אמרתי להם: "אתם אומרים שאתם נלחמים על הקשר, אבל כבר הרבה זמן אתם נלחמים זב".

ובמלחמה כשנפצעים, כבר אין מנצחים. שניכם מפסידים. ככל שאתם שוקעים במה שלא טוב ביניכם, אתם טובעים בתוך הקשיים וכך - אין סיכוי לראות את הטוב שבוודאי קיים ביניכם. האהבה לא נעלמה. אלא שהמאבק תופס את כל המקום."

נוצרה שתיקה ארוכה. כנראה רק עתה הגיעו להכרה והבנה, עד כמה הם מזיקים לעצמם.

"איך אפשר לשנות עכשיו התנהגות, כשאני כבר לא מאמינה בשינוי?!", אמרה ספק שאלה, ספק עובדה. **"כשתפנו מקום ותשומת לב למה שבאמת טוב ביניכם, אני מאמינה שיתחיל להיות שינוי לטובה"**. היא נשארה מהורהרת זמן מה. הוא

הפר את השתיקה ואמר: "אני רואה את הכוונות הטובות שלך, אבל את נלחמת בי שאעשה את מה שאת רוצה. אני לא מוכן. אני לא מכשיר שלך. אני אוהב ורוצה אותך, אבל בלי מלחמות." "אבל גם אתה נלחם בי..." "נכון. אני מחזיר לך ולא טוב לי. לכן אני מבקש עזרה מקצועית..."

לאחר שתיקה נוספת, היא שאלה: "אז מה כן לעשות כדי שלא תהיה מלחמה בינינו?"

השלב הראשון הוא, לראות את נקודת המבט של בן הזוג. מה שנקרא: להיכנס לנעליו. שכל אחד יכיר את המחשבות, הרצונות והרגשות באותו עניין, של בן הזוג."

"אבל אם אני אבין אותך, זה אומר שאני חייבת להסכים איתך? ואז מה איתך? מה עם הרצונות שלי?"

"גם אני אקשיב לרצונות ולרגשות שלך. בשביל זה אנחנו כאן, כדי שהיא תדריך אותנו, איך עושים את זה."

בשלב הזה, הם נעשו סקרנים וקשובים ומצפים להדרכה שתסיר את המאבקים ותגלה מחדש את אהבתם.

ועל כך - בשבוע הבא.

חינוך עד הלב

אורית דהן מנהלת נועם בנים ומאמנת רגשית וזוגית

orittguvot@gmail.com

כוחו של עידוד ומשמעותו של סיפור משפחתי

יכולת התמודדות טובה בהרבה מול משברים. כשהורה מספר לילדו: "גם סבא התקשה בלימודים כשהיה בגילך, אבל הוא לא ויתר", או "במשפחה שלנו אנחנו יודעים לעזור אחד לשני כשקשה" - הוא מעניק לו עוגן.

הסיפור הלאומי והמשפחתי מספק לילד פרופורציה. כשהוא ניצב מול אתגר בבית הספר או מול קושי חברתי שנראה לו באותו רגע כמו סוף העולם, הסיפור הרחב מזכיר לו שההיסטוריה רצופה בהתמודדויות. הוא מבין שהמשבר הנוכחי אינו אירוע מבודד שמעיד על כישלון אישי, אלא עוד פרק במסע ארוך של התגברות וצמיחה.

פתיחת שנת הלימודים מזמנת לנו אינספור רגעים של "ביכורים". האתגר שלנו כהורים וכמחנכים הוא כפול. ראשית, עלינו להיות אלו שקושרים את ה"גמי". לזהות בעין טובה כל מאמץ קטן, כל צעד לקראת מיומנות חדשה, ולחגוג אותו. ושנית, עלינו לסייע לילד לנסח את ה"מקרא" שלו. לבנות עבורו סיפור פנימי מעצים המחבר בין ההצלחות והקשיים הפרטיים שלו, לבין הערכים, המסורת והסיפור של משפחתו ועמו.

כאשר ילד פוסע אל תוך שער בית הספר כשהוא מצויד בהכרה בערך מאמציו, ועטוף בסיפור שורשי שמעניק לו שייכות וכנפיים, הוא פנוי באמת ללמידה. הוא אינו פועל מתוך פחד או חרדה, אלא מתוך אמונה פנימית שיש לו מקום, ויש לו כוח להצמיח פירות מתוקים.

מנסה לארגן את הילקוט גם אם שכח מחברת אחת - זהו הזמן לקשור "גמי". מתן תוקף לניסיון הראשוני ולהשקעה שבדרך, הוא הרבה מעבר לטיפוח על השכם. חווית ההצלחה וההכרה הזו מפרישה במוח מוליכים עצביים המחזקים את מסלולי הלמידה, מעודדים את הילד להתמיד מול קושי, ונוטעים בו מוטיבציה פנימית חזקה. איננו מסתפקים באמירה בנאלית של "ישר כוח" אלא מסמנים את ההצלחה ונותנים לה משקל.

הבאת הטנא לביהמ"ק אינה מסתכמת רק בפעולה הפיזית. שיאה של המצווה מתרחש ב"מקרא ביכורים". אותם פסוקים הנאמרים מול הכהן: "אֲרַמְי אֲבִד אֲבִי וַיֵּרֶד מִצְרַיִם... וַיִּצְאֵנוּ ה' מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה". פעם אחר פעם ושנה אחר שנה.

כל חקלאי, ללא קשר לגודל השדה שלו או לסוג הפרי שהביא, משנן את אותם פסוקים בדיוק. החקלאי אינו מדבר על הגשם שירד בחלקתו או על הקושי שלו לעדור את האדמה. מעבר להכרה שהכל מאיתו ית', החקלאי מחבר את ההצלחה הפרטית שלו לסיפור הלאומי הגדול של עם ישראל. הוא מכריז שהוא אינו אדם בודד בעולם, אלא חוליה בשרשרת.

גם במעגל המשפחתי ישנו כוח עצום בידיעה שאתה חלק מסיפור שגדול ממך. מחקרים העוסקים בחוסן נפשי מראים שילדים המכירים את "הנרטיב המשפחתי" שלהם - את סיפורי ההתמודדות, העלויות והמורדות של הוריהם וסביבהם - מפגינים

פתיחת שנת הלימודים מפגישה אותנו לרוב עם קריאת פרשת כי תבוא.

תלמידים יגידו בצניות כי בפרשה יש ברכה וקללה וכל אחד רואה את בית הספר מהמשקפים שלו. ואנו ההורים יודעים כי ישנו קסם פדגוגי מיוחד בסמיכות הזו, שכן הפרשה פותחת במצוות הבאת הביכורים: "וַיִּקְחֶתָ מִרְאשִׁית פֶּלֶא פְרִי הָאֲדָמָה... וְשָׂמֶתָ בַּטֶּנָּא".

חקלאי עובד קשה כל השנה. הוא זורע, חורש, משקה ומתפלל לגשם. וכשהוא רואה סוף סוף את הפרי הראשון מבשיל, הוא אינו ממתין לשאר היכול. התלמוד הירושלמי מתאר כיצד החקלאי יורד לשדה, רואה תאנה שביכרה (שהבשילה ראשונה), קושר עליה גמי (חוט) ומכריז: "הרי אלו ביכורים". הוא אינו חוגג את האסיף המלא, אלא מעניק תוקף והוד להצלחה הראשונית, לניצן הראשון.

מערכת החינוך והבית דורשים מילדינו לצאת למסע יומיומי של רכישת מיומנויות: החל מהתארגנות בוקר, דרך הכנת שיעורי בית, ועד לוויסות רגשי מול תסכולים חברתיים. לעיתים, מתוך ציפייה לשלמות, אנו נוטים להמתין עם השבחים עד ל"יכול המלא" - לרגע שבו הילד יביא תעודה מצוינת או יפגין התנהגות מופתית לאורך זמן. מצוות ביכורים מציעה לנו מודל שונה: חפשו את הניצן הראשון.

כשהילד מגלה איפוק קטן ברגע של כעס, כשהוא

תִּאָרוּ לָכֶם אֲכֹר שְׁעוֹבֵד קִשָּׁה כָּל הַשָּׁנָה
בַּשָּׂדֶה שֶׁלוֹ: הוּא חוֹרֵשׁ, זוֹרֵעַ, מְשָׁקֶה וּמְטַפֵּל
בְּעֵצִים הַמּוֹן זָמַן. וְהִנֵּה, יוֹם אֶחָד, הוּא יוֹצֵא
לְשָׂדֶה וּרְאֵה אֶת הַתְּאֵנָה הָרִאשׁוֹנָה אוֹ אֶת
הָרִמּוֹן הָרִאשׁוֹן שֶׁהִבְשִׁילוּ עַל הָעֵץ! הַדָּבָר
הַכִּי טֹב הוּא לִקְטֹף וּלְאֵכֵל בְּתֵאבּוֹן, נִכּוֹן?

מִצְוֹת הַבְּכוּרִים בָּאָה לְלַמֵּד אוֹתָנוּ אֵת
הַכַּחַשׁ שֶׁל הַכֶּכֶת הַטּוֹב. הִיא מְלַמֶּדֶת אוֹתָנוּ
לְעֵצָר בְּרָגַע הַהֲצֻלָּה וְהַשְׁמָחָה, לְהֵרִים
מִבֶּט וּלְהַגִּיד "תּוֹדָה". תּוֹדָה לַה' שֶׁנָּתַן לָנוּ
כִּשְׁרוֹנוֹת וּבְרִיאוֹת, תּוֹדָה לַהּוֹרִים שֶׁתּוֹמְכִים
בָּנוּ, וְתּוֹדָה לְמוֹרִים שֶׁמְלַמְדִּים אוֹתָנוּ. אָדָם
שֶׁיּוֹדֵעַ לְהַגִּיד תּוֹדָה לֹא לּוֹקֵחַ שׁוּם דָּבָר
כְּמוֹן מַאֲלִי, וְלָכֵן הוּא תָּמִיד אָדָם שֶׁמִּחַ
וְרוּעוֹ יוֹתֵר!

אָבֵל הַתּוֹרָה מִבְּקֶשֶׁת מִשְׁהוּ אַחֵר. הָאֶפֶר
קוֹשֶׁר סֶרֶט קָטָן עַל הַפִּי הָרִאשׁוֹן כְּדִי לְסַמֵּן
אוֹתוֹ, שֵׁם אוֹתוֹ בְּסֵלִיכָה הַנִּקְרָא טַנָּא, וְעוֹלָה
אֵתוֹ כָּל הַדֶּרֶךְ לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ בִּירוּשָׁלַיִם.
שָׁם, הוּא נוֹתֵן אֶת הַסֵּל לִכְהֵן וְאוֹמֵר תִּפְעֶלָה
מִיָּדְדָתְךָ שֶׁל תּוֹדָה לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל
הַטּוֹב שֶׁנָּתַן לָךְ.

לָמָּה צָרִיךְ אֶת כָּל הַמַּסָּע הַזֶּה בְּשִׁבְלֵי פְרִי קֶטַן אֶחָד?

1. כיצד נקרא ה'ארבה' בפרשה?

2. בכמה דרכים ינסו האויבים מפנינו, אם נשמור את התורה?
3. השלימו: "ברוך אתה בעיר וברוך אתה _____".
4. השלימו: "ארור משגה _____ בדרך".
5. על מה נכתבה התורה בכניסה לארץ?
6. בזכות איזו מצווה ה' יסקיף על האדמה ויברך את עמו ישראל?

חידה אחת מהברכות שאנחנו אומרים בסימני ראש השנה, מקורה בפרשת השבוע. היכן?

המרכז הוואי

המלצת השבוע

לקראת ראש השנה והשנה החדשה תוכלו למצוא באתר **ערוץ מאיר לילדים** ומרתקים בנושאי חודש אלול, הימים הנוראים וחגי תשרי!

מה אתה עושה? מפזר אבקת נגד פילים. אבל אין פה פילים. נו, אתה רואה שזה עובד...

מי הבן אדם הכי מהיר בעולם? קמצן ששכח שקל במכולת...

פרה א: שמעת על מחלת הפרה המשוגעת?
פרה ב: כן, איזה מזל שאנחנו ברוזים...

50 שנים
מכון אורה

מתוך אהבת
עמנו וארצנו

אנו חייבים לחזק מאד
את יסודות החינוך

גיי קיץ

תוכנית ההוראה

מכון אורה

תשפ"ז

בשיתוף מכללת אורות

בואי לבנות את עצמך בלביל לבנות את הדור הבא!

שיעורים מרוממים
בתורת חיים

התמחות
במחשבת ובתנ"ך
מחיה מותגית בכנסת נישמות

תואר B.Ed.
תעודת הוראה

מיקום נגיש
בירושלים

יום לימוד
מכון (שלישי)

לפרטים, הלל: 053-16058 ☎

ממש כמו שעץ קטן מדליק את הגדול, ובהצתת אליתא הדליקו את אש המערכה, ככה צעקה קטנה ודלה מביאה לידי התעוררות נפשית ושכלית גדולה. כי אור האמת של הצמאון הא-להי ויקידת אש התשוקה בוער באמת במעמקי הנשמה, אלא שהיא צריכה איזה גורם כל דהוא להוציא את אור שלהבתה אל הגילוי, ולפעמים על ידי סבה דלת ערך יוצא אל הפועל תוכן מפואר מאד שמונה קבצים ה' יג

על סדר היום

הרב שלמה אבינר

יש אדם חכם שמשפּתמש בחכמתו כדי להתגבר. ויש אדם חכם שמשפּתמש בחכמתו כדי להצדיק את תאנותו.

זה מסופן מאד. כי אדם פשוט שנופל בתאנה יודע לפעמים שהוא נפל. אבל אדם חכם שתאנותו מושלת בחכמתו מסגל לבנות שיטה שלמה להצדיק את נפילתו. הוא יקרא לחשן אור. יקרא לרע טוב. יקרא לתאנה חרות. יקרא לפריקת על עמק.

לכן עבודת המדות אינה רק להוסיף ידע. היא לסדר את מלכות הנפש. שהחכמה תמלא על התאנה. שהנשמה תנהיג את הגוף. שיקראת ד' תעמד בראש כל הכחות.

עבודת המידות

(מתוך ההקדמה לאורחות צדיקים)

חכמה ותאנה - מי מושל במי?

אחד היסודות הגדולים בהקדמה הוא ההבדל בין אדם שחכמתו מושלת בתאנותו, לבין אדם שתאנותו מושלת בחכמתו. בנוסח המובא בספר, נאמר שיש מי שמשפּתמש עולה למעלה מפני שהשליט חכמתו על תאנותו, ויש מי שהשליט תאנותו על חכמתו והוא כהולך בחשן.

זהו מבחן האדם. לכל אדם יש חכמה מסימת. הוא יודע דברים. הוא מבין. הוא יכול להסביר. אבל השאלה היא: האם החכמה מושלת? האם האמת שהוא יודע מנהיג את חייו? או שהתאנה לקחה את החכמה והפכה אותה לעבד?

הרב חגי לונדין

ר"מ במכון מאיר

כי תבואו לשנה חדשה

אנו מתקרבים לתחילת שנה, המערכות נכנסות להנעה מחודשת. כלי התקשורת מתחילים ב"סיכומי השנה", "מצעדי השנה" ותחזיות לקראת השנה החדשה. הדיונים המתחדשים כל תחילת שנה על שנה, ביטחון, תקציבים, הם חשובים מאד, אולם הדיונים על ה"מה" וה"איך" אסור שישכחו את העיקר - בשביל מה אנו מתחילים את השנה?

"והיה כִּי־תבוא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה". על המילה "והיה" דורשים חז"ל: "לשון שמחה". כאשר אדם בא לארץ חדשה; מתחיל שנה חדשה - אמור הוא להיות בשמחה. כיצד יביא אדם את השמחה? "ולקחת מראשית | כל־פרי האדמה אשר תביא מארצך... ושמרת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אֱלֹהֶיךָ". החוויה הראשונית יכולה להטעות. ההתרגשות בתחילת שנה, השמחה בקניית בית חדש או רכב חדש עלולה לבוא מתוך התמכרות לחוויה החומרנית, ולכן אנו מביאים את הביכורים דווקא למקום אשר יבחר ה' להזכיר לנו בשביל מה אנו מתחדשים.

50 שנה של יהדות באהבה
מכון מאיר

חשובה מאהבה

מתחזקים ומתאגלים!

בנייני האומה | יום שלישי | ד' תשרי תשפ"ז

לרישום סידקו כאן:

טועמיה

חיים זכו

לימוד ליל שישי במכון מאיר
יום חמישי כ"א באלול
רחוב המאירי 4, ירושלים

21:00	סוד הפרשה הרב שלומי רייזנר
21:30	טועמיה הרב אילן ציפורי ראש תוכנית תורה אחרי צבא
22:30	אור החיים הקדוש על הפרשה הרב יהונתן פריש
23:30	אורות השבוע הרב רן בן משה
00:30	סליחות

בואו לטעום את האור של שבת כבר בליל שישי

- צ'ולנט יוגש ללומדים

לשאלות ופרטים: הרב שלומי רייזנר 0548827785